

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7883-12-09 קיבוץ יוטבתה נ' דאבוש ואח'

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט נחום שטרנליכט

התובע	קיבוץ יוטבתה
	ע"י ב"כ עו"ד מיכאל וייס

נגד

הנתבעים	1. אברהם דבוש
	2. גיא דבוש
	3. עמוס טל דבוש
	4. עזבון המנוח גבריאל דבוש ז"ל
	5. תפוח בדבש 1996 בע"מ
	6. תפוח מעון דבוש עיבוד בע"מ
	ע"י ב"כ עו"ד אלק מגן

חקיקה שאוזכרה:

חוק החברות, תשנ"ט-1999: סע' 6, 6(ג), 54, 54(ב)

פסק דין

עניינו של פסק דין זה הוא בתביעתו של התובע (להלן – הקיבוץ) לחיובו האישי של הנתבע 1 בחובותיה של תפוח מעון דבוש 1999 בע"מ (להלן – החברה החייבת) מכח היותו דירקטור בחברה החייבת, וזאת על פי הוראות סעיפים 6 ו-54 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן – החוק), כנוסחו עובר לתיקון 3 מיום 17.3.2005.

רקע עובדתי

הקיבוץ התקשר עם החברה החייבת בהסכם, ולפיו התחייב הקיבוץ לספק בצל לחברה החייבת. הנתבעים 1-3 הם בני משפחת דבוש, אשר שימשו ומשמשים כמנהלים ו/או בעלי מניות בחברה החייבת או בחברות נוספות, בין בעצמם באופן ישיר ובין באמצעות הנתבעת 5 באופן עקיף, כאשר תחום פעילותן של כל אותן חברות זהה.

בין הצדדים לאותו הסכם התגלעו מחלוקות בעניין אספקת הבצל. הקיבוץ והחברה החייבת הגישו זה כנגד זו תביעות הדדיות. תביעות אלו התבררו בפני כב' הבוררת עו"ד ורוניקה ראובני. בפסק בוררות מיום 17.6.2007 התקבלה במלואה תביעת הקיבוץ נגד החברה החייבת, והחברה החייבת חוייבה לשלם לקיבוץ 151,320 ש. התביעה הנגדית של החברה החייבת נגד הקיבוץ נדחתה. ביום 4.2.08 אושר פסק הבוררות בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (ה"פ 1269/07) במעמד צד אחד. לאחר אישור פסק הבוררות פתח הקיבוץ בהליכי גביה לשם גביית החוב הפסוק, וזאת במסגרת תיק הוצל"פ 710-08-101-33.

לטענת הקיבוץ, במהלך ניהול הליכי ההוצל"פ לגביית החוב התברר, כי הנתבעים 1-3 עושים באופן שיטתי שימוש לרעה באישיות המשפטית הנפרדת של החברה החייבת ושל חברות נוספות, הנתונות לשליטתם, וכל זאת על מנת להתחמק מתשלום החוב.

הקיבוץ טען, כי הנתבע 1 הוא המנהל ו"הרוח החיה" מאחורי החברה החייבת. הנתבע 1 היה זה שעמד בקשר עם נציגי הקיבוץ בכל הנוגע לאספקת הבצל. הנתבע 1 היה גם זה שהגיש תצהיר עדות מטעם החברה בהליך הבוררות. על פי מידע שהגיע לקיבוץ, במהלך חודש יוני 2005 הפסיקה החברה החייבת את פעילותה. באותה עת הוקמה ע"י הנתבעים הנתבעת 6 (להלן – **חברת דבוש עיבוד**), העוסקת באותו תחום בו עסקה החברה החייבת. כתובות משרדן הרשום של שתי החברות זהות זו לזו. אמנם רק הנתבעים 2 ו-3 רשומים כמנהלים וכבעלי המניות בחברת דבוש עיבוד, אולם גם בחברה זו, הרוח החיה בחברה הוא הנתבע 1. הקיבוץ מציין עוד, כי מרישומי רשם החברות עולה, שהנתבעים הקימו חברה נוספת בשם "תפוח גורמה דבוש (2001) בע"מ". לא מן הנמנע, שפעילות משפחת דבוש בעסקי שיווק הירקות מנוהלת גם באמצעות חברה נוספת זו.

הקיבוץ טען עוד, כי הנתבעים מנהלים את עסקיהם תוך ניצול שיטתי של האישיות המשפטית הנפרדת של התאגידים השונים, אותם הם מקימים חדשות לבקרים. בכל פעם שעסקיהם של הנתבעים לא עולים יפה, וחברה שבבעלותם צוברת חובות ונושים, הם ממהרים לרוקן מתוכן את אותה חברה ולהקים חברה חדשה תחתיה. כל זאת מתוך מטרה להתחמק מהנושים ומתשלום החובות שנצברו לחובת החברה הקודמת. על כן עתר הקיבוץ, כי בית המשפט ירים את מסך התאגדות מעל החברה החייבת וייחס לנתבעים, באופן אישי, את יתרת החוב בתיק ההוצל"פ, שעמדה ביום הגשת התביעה, 7.12.09, ע"ס של 242,949 ₪.

ביום 3.7.11 נמחקה התביעה, ככל שהיא נוגעת לנתבע 4.

ביום 21.11.2013 ניתן על ידי בתיק זה פסק דין. בפסק הדין דחיתי את תביעתו של הקיבוץ להרמת מסך ולייחוס אישי של החוב לנתבעים. בפסק הדין נקבע שבעלי המניות היחידים בחברה החייבת הם הנתבעים 2 ו-5 בלבד, ומטעם זה בלבד ניתן למחוק את התובענה נגד שאר הנתבעים. גם התביעה להרמת מסך ההתאגדות, ככל שנגעה לנתבעים 2 ו-5 כבעלי מניות, נדחתה. זאת לאחר שהוכח, שנתבעים 2 ו-5 לא היו מעורבים בניהולה השוטף של החברה החייבת, וכי נתבע 2 בכלל עבד כשכיר במקום אחר לחלוטין בתקופה הרלוונטית.

על פסק דיני זה הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי (ע"א 17990-01-14). בהודעת הערעור טען הקיבוץ, כי למרות שהנתבע 1 לא היה רשום כבעל מניות בחברה החייבת, ניתן להרים את מסך ההתאגדות בינו לבין החברה החייבת. זאת מכח תפקידו כדירקטור בחברה, וזאת על פי סעיף 54(ב) לחוק כנוסחו עד ליום 17.3.2005. הנתבעים טענו, שכתב התביעה המקורי מבקש לבצע הרמת מסך מחמת היות הנתבעים בעלי מניות בחברה החייבת, וממילא הטענה להרמת מסך נגד הנתבע 1 מתוקף תפקידו כדירקטור מהווה הרחבת חזית אסורה.

בפסק דינו של בית המשפט המחוזי מיום 2.4.2014 הוחזר הדיון לבית משפט זה לצורך דיון "בטענת הרחבת החזית ושנית, במידת הצורך, בחיוב המשיב 1 כדירקטור בחברה וזאת על פי נוסחו הקודם של סעיף 6 לחוק החברות". עוד צויין בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, כי "ברור שחוק החברות בנוסחו הקודם יתול על פעולות החברה עד למועד התיקון בשנת 2005.

דיון והכרעה

ראשית עלינו להכריע בשאלה, האם טענת הקיבוץ להרמת המסך ביחס לנתבע 1 מתוקף תפקידו כדירקטור בחברה החייבת מהווה הרחבת חזית אסורה.

בכתב התביעה, שהוגש ביום 13.12.2009, נטען על ידי התובעת רק באופן כללי, "שהנתבע 1 הוא מי ששימש כמנהל רשום ובפועל של מעון דבוש 1999, וכן כבעלים, הגם שלא נרשם ככזה באופן פורמאלי ברשם החברות" (סעיף 2 לכתב התביעה). לטענת הנתבעים, משמיקד כתב התביעה את עילת התביעה נגד הנתבע 1 רק במעשיו של הנתבע 1 במהלך הליך הבוררות ולא במעשיו בתקופת אספקת הבצל לחברה החייבת, אין הקיבוץ רשאי להעלות טענות, הנוגעות להתנהלות הנתבע 1 בתקופה בה סופק הבצל על ידי הקיבוץ לחברה החייבת.

נראה שדין הטענה בדבר הרחבת חזית להידחות. טענה מפורשת נגד התנהלותו של הנתבע 1 במהלך אספקת הבצל לחברה החייבת הועלתה כבר בתצהיר עדותו של אורי משלי (להלן – משלי), שהוגש מטעם הקיבוץ. תצהירו של משלי הוגש כבר ביום 25.9.2011. בסעיפים 8-10 לתצהיר טוען משלי, שהנתבע 1, בזמן שכבר גמלה בליבו ההחלטה שלא לשלם, הוליד את הקיבוץ בכחש, ושכנע אותו לספק סחורה נוספת. כל זאת, תוך יצירת מצג שווא, ולפיו התשלום יוסדר תוך ימים ספורים, ותוך שימוש בדחיות ובתירוצים, שלא היו אלא פרי המצאתו של הנתבע 1.

משהעלה הקיבוץ טענות אלו עוד קודם לתחילת שמיעת העדים, ואף קודם להגשת תצהירי העדות הראשית מטעם הנתבעים, נראה כי לא נגרם לנתבעים נזק כלשהו ולא נשללה מהם כל זכות דיונית, שעמדה להם. יתירה מכך, במהלך דיוני ההוכחות התייחס בא כוח הנתבעים גם לנושאים אלו, וחקר את העדים גם על מעשים שאירעו במהלך ניהולה השוטף של החברה החייבת וקיום שיתוף הפעולה העסקי בין הצדדים קודם להליך הבוררות, כפי שמאשר ב"כ הנתבעים עצמו בסעיף 4 להשלמת הטיעונים מטעם הנתבעים. משהיה ברור לכל שנושא התביעה הוא עתירה להרמת מסך, ומשצורף הנתבע 1 לתביעה מכוח היותו "הרוח החיה" בחברה החייבת, כפי שנטען בכתב התביעה, נראה שאין צורך לתחום את הדיון להרמת מסך ביחס לנתבע 1, רק בכובעו כבעל מניות ולא בכובעו כדירקטור וכמנהל בחברה החייבת. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ברנזון בע"א 189/66, ששון נ"י "קדמה" בע"מ, פד"י כ(3)477, 479:

"... הפרוצדורה היא מסגרת רחבה וגמישה למדי המכוונת לתת לבעל-דין את מלוא האפשרות להציג ולפתח את ענינו בצורה מלאה ושלמה. היא חייבת להישאר כך גם כאשר קורית תקלה או כשבעל-דין עושה שגיאה במהלך המשפט הניתנת לתיקון בלי לגרום עוול לבעל-הדין האחר, ועל בית המשפט להרשות תיקון כזה בנדיבות וברחבות..."

הנתבעים נתלים בהתנגדות, שהעלה בא כוחם לראשונה בתחילת שמיעת ההוכחות. בפתח הדיון מיום 12.9.2013 התנגד ב"כ הנתבעים לכל עדות שמיעה, סברה או הרחבת חזית, וכך אמר (עמ' 10 לפרוטוקול, שורות 9-11):

"עו"ד מגן:

מתנגד לכל עדות שמיעה סברה ו/או שבמומחיות או לכל הרחבת חזית. כמו כן מתנגד להגשת מסמכים שאינם קבילים..."

כפי שניתן לראות, מדובר בהתנגדות כללית ובלתי מפורטת. בפועל, נחקר הנתבע 1 על משיכת הסחורה מהקיבוץ וכן על החוב ליישובי חבל מעון, מבלי שב"כ הנתבעים יעלה התנגדות דווקנית ביחס לכיוון חקירה זה.

זאת ועוד, התנגדות להרחבת חזית יש להעלות בהזדמנות הראשונה. במקרה שבפנינו, לא הועלתה התנגדות שכזו, למרות שהוגשו בקשות שונות ואף התקיים דיון בבית המשפט ביום 19.12.11. בכל אותן הזדמנויות לא הועלתה הטענה. בא כוח הנתבעים המתין כמעט שנתיים, מחודש ספטמבר 2011 – מועד הגשת התצהיר לבית המשפט - עד לחודש ספטמבר 2013 – מועד דיון ההוכחות והעלאת ההתנגדות להרחבת החזית לראשונה.

ניתן לראות בהתנהלותם זו של הנתבעים הסכמה מכללא להרחבת חזית גם בשאלת התנהלותו של הנתבע 1 בנושא משרה בחברה החייבת.

יתירה מכך, אמנם ייתכן שהיה מקום לפרט את הטענות בכתב התביעה ביתר פירוט, ולציין במפורש הבסיס להרמת המסך המבוקשת. יחד עם זאת, משטען הקיבוץ כבר

בכתב התביעה להרמת מסך מכח התנהלות פסולה של הנתבע 1, ניתן לראות בכך טענה הכוללת את מכלול העילות, המאפשרות הרמת מסך. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט רובינשטיין ברע"א 2874/08, עיריית הרצליה נ' אברהם יצחק בע"מ, טרם פורסם:

"לא אמנע, מבלי לקבוע מסמרות הואיל ולא נתבקשה תשובה כדי שלא להכביר הוצאות, מאמו "ר כי בנידון דידן וברוח דברי הפיוט לליל יום הכיפורים "כי הנה כחומר ביד היוצר, ברצותו מרחיב וברצותו מקצר", היה מקום לטעמי להרחיב בכתב התביעה יותר מאשר נעשה. לכן ניתן היה לנקוט עמדה שיפוטית כזאת או אחרת. ואולם, המסגרת הבסיסית לתביעה ישנה בשורה תחתונה, וכך גם סכום התביעה, והפתעות גדולות ביותר לא יכלו להיות למבקשת.

....

יתכן שהיה מקום לפירוט רב יותר בכתב התביעה. ואולם, דומה שהגנת המבקשת לא קופחה, שכן פרשת ההוכחות טרם החלה, תצהירי המשיבה מצויים ברשותה, ובידה לנסח את תצהיריה שלה תוך מתן תשובה לכל עניין".

לנוכח כל האמור לעיל, אין מקום מלחוסם דרכו של הקיבוץ ולהימנע מלדון בטענה להרמת מסך בנוגע לנתבע 1 כדירקטור של החברה החייבת.

סעיף 6 לחוק הוא הסעיף הקובע את התנאים לביצוע הרמת מסך ההתאגדות מעל פניה של חברה. עד לחקיקתו של תיקון מס' 3 לחוק מיום 17.3.2005, קיימת הייתה אפשרות נוספת לבצע הרמת מסך גם כנגד יחידים המשמשים כאורגנים בחברה על פי סעיף 54(ב) לחוק, כאשר העילות שם היו זהות לאלו המנויות בסעיף 6(ג). אין מחלוקת בין הצדדים, כי במקרה זה חלות הוראות החוק, כפי שהיו לפני תיקון מס' 3 לחוק. לצורך הדיון נצטט שני סעיפים אלו במלואם כנוסחם עובר לתיקון מס' 3 לחוק:

6" הרמת מסך

(א) הרמה של מסך ההתאגדות היא כל אחד מאלה:

- (1) ייחוס זכויות וחובות של החברה לבעל מניה בה;
- (2) ייחוס תכונות, זכויות וחובות של בעל מניה לחברה.

- (ב) על אף הוראת סעיף 4, רשאי בית משפט להרים את מסך ההתאגדות אם התקיים לכך תנאי הקבוע בחיקוק או אם בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, או אם התקיימו התנאים הקבועים בסעיף קטן (ג).
- (ג) בית משפט הדין בהליך נגד חברה רשאי, במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים, להרים את מסך ההתאגדות בהתקיים אחד מאלה:
- (1) השימוש באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה נועד לסכל כוונתו של כל דין או להונות או לקפח אדם;
- (2) בנסיבות הענין צודק ונכון לעשות כן, בשים לב לכך שהיה יסוד סביר להניח כי ניהול עסקי החברה לא היה לטובת החברה וכן היה בו משום נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה.
- (ד) הרמת מסך לשם ייחוס חובות החברה לבעל מניה בה, תיעשה בשים לב ליכולת החברה לפרוע את חובותיה.
- (ה) אין בהוראת סעיף זה כדי למנוע מבית משפט להעניק סעדים אחרים, לרבות השעיית זכותו של בעל מניה מסוים בחברה להיפרע את חובו, עד לאחר שהחברה פרעה במלואן את כל יתר התחייבויותיה.

54. אחריות יחידי האורגן

- (א) אין בייחוס פעולה או כוונה של אורגן, לחברה, כדי לגרוע מהאחריות האישית שיחידי האורגן היו נושאים בה אילולא אותו ייחוס.
- (ב) בנוסף להוראת סעיף 6 רשאי בית משפט לייחס את זכויותיה וחובותיה של החברה ליחידים באורגנים השונים, אם התקיימו התנאים הקבועים להרמת מסך בסעיף 6(ג), בשינויים המחויבים, או אם התקיים תנאי הקבוע בחיקוק לייחוס זכויות וחובות כאמור.

בכדי לעמוד בנטל המוטל עליו, על הקיבוץ להוכיח שהנתבע 1 עשה שימוש באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה החייבת בכדי להונות או לקפח אדם, או שהיה בפעולותיו כמנהל בכדי ליטול סיכון בלתי סביר ליכולתה של החברה החייבת לפרוע את התחייבויותיה. נראה בעיניי שהקיבוץ עמד בנטל זה והוכיח קיומה של עילה להרמת מסך ולהטלת חבות אישית על הנתבע 1 כמנהלה של החברה החייבת.

הנתבע 1 הקיס מספר רב של חברות, בעלות שמות דומים עד כדי הטעיה, עוסקות בתחום זה, והמוכרות לאותם לקוחות. ביחס למצב זברים דומה נאמר בפסק דין, שניתן לאחרונה (תא(ת"א)11-06-12962, לאה לי נ' ליביו בלנק, טרם פורסם :

"זהות בשם החברה, במענה, בדרכי יצירת הקשר עימה, בבעלות באחזקות, בתחומי העיסוק, בזהות כוח האדם, בספקים ולקוחות וכיו"ב – עשויים לתת אינדיקציה טובה לטענת המלאכותיות".

אין כלל מחלוקת, שהנתבע 1 היה המוציא והמביא בחברה החייבת, ושימש בפועל כמנהלה, כפי שאישר הנתבע 1 עצמו: "אני לא סוחר ירקות. אני מנהל מפעל לשיווק תפוחי אדמה, בצל וגזר" (עמ' 39 לפרוטוקול הבוררות, שורות 16-17 - נספח ג לתצהירו עדותו של דוד אלעד). למרות זאת בחר הנתבע 1 לרשום דווקא את בניו כבעלי מניות בחברות השונות, ובכלל זה בחברה החייבת, וזאת ללא כל הצדקה כלכלית או משפטית. הנתבעים 2-3, בניו של הנתבע 1, לא היו מעורבים כלל בניהולם של החברות השונות, ולמעשה הודו שאביהם השתמש בהם כ"אנשי קש" לצורך קידום אינטרסים שונים, מבלי שהייתה ברשותם ידיעה כלשהיא בעניין. כך למשל אמר הנתבע 3 בעדותו בפני (עמ' 22 לפרוטוקול, שורות 4-18):

ש. מי ביקש ממך לקבל את המניות?

ת. אבא, הנתבע 1.

...

ש. יש לך מושג למה בשנת 2005 סגרתם את דבוש 99?

ת. לא יודע. אבא שלי לא התניעף איתי ולא שאל אותי.

ש. למרות שאתה בעל מניות, מה שאבא אומר זה מה שקובע?

ת. כן.

- ש. למה לא צירפת את הדוחות של החברות כדי שנוכל לראות איך ניהלתם אותם?
- ת. אני לא יודע בכלל על מה אתה מדבר.
- ש. עשית מה שאבא אמר לך?
- ת. הוא לא אמר לי כלום.
- ש. אתה בעל מניות חברה בגלל שאבא אמר לך?
- ת. הוא רשם אותי כבעל מניות בחברה..."

כך גם הנתבע 2 הודה שכלל לא יזע על הבוררות מול הקיבוץ או על סגירתה של החברה (עמ' 22 לפרוטוקול, שורה 25 – עמ' 23, שורה 20):

- ש. אתה בעל מניות בדבוש 199?
- ת. כן.
- ש. ואתה היום גם מנהל ובעל מניות בדבוש עיבוד, נתבעת 6?
- ת. אני שם לא מנהל אלא רק בעל מניות.
- ...
- עבדתי בשנת 2007 בחברת טבע עד שנת 2011 במפעל של טבע במחלקת ייצור. אני גר בירושלים, לא גר בזיתן.
- ...
- ש. למה סגרתם את החברה?
- ת. אני לא יודע ולא זוכר מה היה שם. לא הייתי מעורב בבוררות עם הקיבוץ. רק בדיעבד שמעתי על זה. לא זוכר מתי שמעתי על זה.
- ש. אתה לא יודע הבוררות ועל כלום למרות שאתה בעל מניות בחברה?
- ת. בדבוש 99 לא הייתי מנהל, ולא עשיתי שם שום דבר ורק הייתי בעל מניות.
- ...
- אכן הייתי בעל מניות אבל אני לא יודע על החיוב בתשלום.
- ש. סגרתם את החברה הזו ונפתחה חברה אחרת. גם שם אתה בעל מניות?
- ת. כן.
- ש. למה סגרתם את מעון דבוש 99 ופתחתם חברה חדשה?

- ת. אני בעל מניות ואני לא סגרתי ולא פתחתי, אני לא מנהל שם.
 ש. נסגרה חברה אחת שבה היית בעל מניות ונפתחה חברה אחרת שגם בה אתה בעל מניות. מדוע?
 ת. יכול להיות אלף ואחת סיבות. אני לא מנהל של החברה.
 ...
 ת. אני אפילו לא יודע אם היא נסגרה, אין לי מושג. אני בעל מניות אבל לא פעיל שם ולא מנהל את העסק ולא עושה כלום. עובד שכיר וזהו".

בדבריהם של שני הבנים, בניו של הנתבע 1, יש כדי להוות הודאה לכך, ששימשו "אנשי קש", וכי ניהול החברות השונות בפועל וכן הקמתן, תחילת פעילותן וסיומה היו בידי הנתבע 1 באופן בלעדי. הסבר מניח את הדעת לאופן התנהלות זה של הנתבע 1 לא ניתן.

הנתבע 1 טען בכתב סיכום טענותיו, שבמועד אספקת הסחורה התכוון לשלם עבורה (סעיף 10 לכתב סיכום טענותיו). עיון בפרוטוקול הבוררות מלמד, שהנתבע 1 הזמין במודע סחורה נוספת מהקיבוץ בכוונה מפורשת שלא לשלם בעדה. הנתבע 1 הודה, כי חשב שהקיבוץ חייב לו כסף, ולכן תירץ את העיכוב בתשלומים לקיבוץ בתירוצים שקריים, כדי לשכנע את הקיבוץ לשלוח סחורה נוספת (עמ' 27 לפרוטוקול הבוררות שורה 23 – עמ' 29 שורה 3, נספח ג' לתצהיר עדותו של דוד אלעד):

"ת: אני חוזר. בגלל שלא סיפקו לי את כמויות הבצל שהייתי אמור לקבל, אני עיכבתי את התשלומים.

ש: כן, אבל לא אמרת את זה ...

ת: במידה והייתי אומר שבמרץ אני עושה לו את התשלום, אז גם את כמה הגרמים שנתן לי בחודש אפריל, גם את זה הוא לא היה עושה.

ש: זאת אומרת, מה שאתה אומר בעצם, שאתה בראש חשבת שהם הפרו הסכם, לא סיפקו לך את הכמות,

ת: לא חשבתי. בטוח.

ש: לא אמרת את זה שפנו אליך מה עם התשלום. שפנו אליך מה עם התשלום, לא אמרת את זה כי אם היית אומר את זה היו מפסיקים לך את האספקה. זה מה שאתה אומר?

ת: כן. היו מפסיקים את האספקה. זה בטוח.

....

ש: אני עוזר לך ואני אמשיך לעזור לך. אני שאלתי אותך מה אמרת. לא מה חשבת. מה שחשבת אני הבנתי. אבל מה שאמרת לאורי בטלפון אמרת לו. חסרה לי חתימה על השיק. זה נכון שזה מה שאמרת?

ת: כל אחד שרוצה לעכב תשלומים מספר סיפורים. חסר חתימה, חסר פה, כל אחד יכול להגיד את זה. מה אגיד לו? כל אחד שרוצה לעצור תשלום ממציא את הסיפורים האלה" (ההדגשות אינן במקור - נ"ש)

בדברים אלו יש משום הודאת בעל דין, כי הזמין סחורה מתוך כוונה שלא לשלם תמורתה דבר, תהא הסיבה לכך אשר תהא.

כך גם בעדותו של הנתבע 1 בפני. לאורך כל עדותו של נתבע 1 בפני אישר, כי לדעתו החוב לקיבוץ הינו חוב שגוי, אשר אין הצדקה לשלמו, למרות קיומו של פסק הבוררות. כך למשל (עמ' 19 לפרוטוקול, שורות 1-12):

"ת. אין כאן שום רמאות, מי שרימה זה הקיבוץ. מכר לנו בצל בחוזה ב-1.066 ₪ והציג מצג שווא של נזקי טבע והלך ומכר את אותו בצל אחר כך ב-6 ₪ לק"ג.

...

ש. למה לא שילמתם ליוטבתה?

ת. כי לא היינו חייבים להם".

דבריו אלו של הנתבע 1 עולים בקנה אחד עם הדברים שאמר במהלך הבוררות, ולפיהם רכש את הסחורה באמצעות החברה החייבת מתוך כוונה שלא לשלם תמורת סחורה נוספת זו שרכש.

מצב דברים זה מחזק את הטענה, ולפיה הפסקת פעילותה של החברה החייבת ופתיחת חברות חדשות נועדו כדי להתחמק מתשלום החוב לקיבוץ. עניין דומה מצאנו

בפסק הדין בעניין ת"א (י-ם) 6685/97, עמוס שטיין עצים ופורנירים בע"מ נ' יוסף כהן, טרם פורסם:

"... ליבו מלא על התובעת והוסיף וטען, כי למרות שהחוב הפך לפסוק לא מוטלת עליו חובה מוסרית לשלמו משום ש'הרגשתי מקופח כי הסחורה שקבלתי מעמוס שטיין, הוא סיפק לי סחורה פגומה והיא גרמה לי לנזקים אדירים'. אכן, גודלו היחסי של החוב, מחד גיסא, והלך נפשו של הנתבע כי חברת יתדי אינה חייבת לפורעו למרות שהפך לחוב פסוק, מאידך גיסא, עשויים לכוון בכוחם המצטבר מניע מספיק לייסודה של חברה חדשה (יתדי 1991), אשר ניתן יהיה לטעון שאינה נושאת באחריות לפירעון חובותיה של החברה הקודמת (יתדי). בזוכרנו כי ייסוד חברה חדשה הנו פעולה פשוטה שעלותה נמוכה בולט לעין, כי מהלך כגון זה גם עשוי להיות 'כדאי' מבחינה כלכלית,

....

לאור הנתונים שמנינו יש יותר מאשר בסיס סביר להניח שהנתבע הקים את חברת יתדי 1991 כדי לאפשר לו להתחמק מפירעון חובותיה של יתדי וביניהם חובה לתובעת. נשוב ונמנה את הנסיבות שהזכרנו קודם: לאחר השריפה למעשה המשיכה חברת יתדי לפעול תוך שהעתיקה את מפעלה לבית שמש; הנתבע שלט לבדו הן על חברת יתדי והן על חברת יתדי 1991 ודובר למעשה בחברות יחיד שלו שהוא עושה בהן כרצונו; תחומי פעילותן של שתי החברות היו זהים; יתדי 1991 יוסדה בעת שיתדי נקלעה לקשיים כלכליים והתקשתה בפירעון חובותיה ובכלל זה חוב בגין עסקה גדולה מאד לתובעת שהנתבע גמר אומר שלא לפורעו.

...

לאור משקלם המצטבר של נתונים אלה יש בסיס להניח שמטרת יסודה של יתדי 1991 הייתה לאפשר ליתדי שלא לפרוע את חובותיה בתירוץ כי מדובר בחברה שונה.

...

אלה הן נסיבות מובהקות המצדיקות להרים את המסך ולהטיל על הנתבע אחריות אישית".

נראה, כי הדברים תואמים לחלוטין את המקרה שבפנינו. גם במקרה דנן סבור הנתבע 1, כי החברה החייבת אינה צריכה לפרוע את החוב הפסוק לקיבוץ. גם במקרה דנן שולט הנתבע 1 הן בחברה החייבת והן בחברות שהוקמו תחתיה. המדובר גם כאן בשתי חברות, שתחום פעילותן זהה.

העולה מן הדברים, כי הקיבוץ עמד בנטל המוטל עליו והוכיח, כי הנתבע 1 ניסה לעשות שימוש באישיותה המשפטית הנפרדת של החברה החייבת כדי למנוע מהקיבוץ את גביית החוב ומתוך כוונה לקבל סחורה מהקיבוץ ללא תשלום תמורתה. על כן יש לייחס חובה הפסוק של החברה החייבת לנתבע 1 באופן אישי.

סיכום

התביעה, ככל שהיא נוגעת לנתבע 1 מתקבלת

הנתבע 1 ישלם לקיבוץ סך של 242,949 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד הגשת התביעה, 7.12.09, ועד התשלום המלא בפועל.

בנוסף ישא הנתבע 1 בהוצאות הקיבוץ בסך 6,400 ₪ וכן בשכ"ט עו"ד בסך 21,000 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

מחוב פסוק זה ינוכה כל סכום, שגבה הקיבוץ או יגבה בעתיד מהחברה החייבת בתיק הוצל"פ 710-08-101-33.
ניתן היום, כ"ח סיוון תשע"ד, 26 יוני 2014, בהעדר הצדדים.

נחום שטרנליכט 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן